

ASIAN AND MIDDLE EASTERN STUDIES TRIPOS Part IB
Middle Eastern Studies

Tuesday 1 June 2010

09.00 – 12.00

MES.13 INTERMEDIATE HEBREW

Candidates offering **one** section only must answer **all** questions in that section. Candidates studying both classical Hebrew and modern Hebrew must offer **two** language questions from questions 1–4 and **one** specified text question from questions 5–6 in Section A and **one** language question from questions 7–9 and **one** specified text question from questions 10–11 in Section B.

STATIONERY REQUIREMENTS

20 page Answer Book x 1

A Rough Work Pad

SPECIAL REQUIREMENTS

A second copy of the question paper

You may not start to read the questions
printed on the subsequent pages of this
question paper until instructed that you
may do so by the Invigilator

SECTION A (Classical Hebrew)

1. Translate the following unseen passage into English [15 marks]:

וַיַּעַל מֶלֶךְ־יִהוָה מִן־הַגִּלְגָּל אֶל־הַבָּכִים וַיֹּאמֶר אֶעֱלֶה אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם
וְאָבִיא אֶתְכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאֲבֹתֵיכֶם וְאָמַר לֹא־אֶפְרָ בְּרִיתִי
אִתְּכֶם לְעוֹלָם: ^{2:2} וְאַתֶּם לֹא־תִכְרְתוּ בְרִית לְיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַזֹּאת מִזִּבְחוֹתֵיהֶם
תִּתְצֹן וְלֹא־שִׁמְעֶתֶם בְּקוֹלִי מִה־זֹּאת עֲשִׂיתֶם: ^{2:3} וְגַם אֲמַרְתִּי לֹא־אֶגְרֹשׁ
אוֹתָם מִפְּנֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְעֹדִים וְאֱלֹהֵיהֶם יִהְיוּ לָכֶם לְמוֹקֵשׁ: ^{2:4} וְהָיָה כְּדִבְרֵי
מֶלֶךְ יִהוָה אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁאֹו הָעָם אֶת־קוֹלָם
וַיִּבְכּוּ: ^{2:5} וַיִּקְרְאוּ שְׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא בָכִים וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם לַיהוָה:

Judges 2:1-5

2. Translate into English the following unseen passage [8 marks] and vocalize it on the extra copy of the paper [7 marks]:

וּתְשֵׂא כָל הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת קוֹלָם וַיִּבְכוּ הָעָם בַּלֵּילָה הַהוּא ^{14:1}
וַיִּלְנוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהִים ^{14:2}
כָּל הָעֵדָה לוֹ מִתְּנוּ בָאָרֶץ מִצְרַיִם אוֹ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה לוֹ מִתְּנוּ ^{14:3}
וְלָמָּה יִהְיֶה מִבִּיא אֶתְנוּ אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת לְנַפֵּל בַּחֲרָב ^{14:4}
נִשְׁיֵנוּ וְטַפְנוּ יִהְיוּ לְבָז הַלּוֹא טוֹב לָנוּ שׁוֹב מִצְרִימָה וַיֹּאמְרוּ ^{14:4}
אִישׁ אֶל אַחִיו נִתְּנָה רֹאשׁ וְנִשׁוּבָה מִצְרִימָה

Numbers 14:1-4

3. Translate the following passage into vocalized Biblical Hebrew [15 marks]:

³ Now there were four men who were lepers at the entrance to the gate; and they said to one another, "Why do we sit here till we die? ⁴ If we say, 'Let us enter the city,' the famine is in the city, and we shall die there; and if we sit here, we die also. So now come, let us go over to the camp of the Syrians; if they spare our lives we shall live, and if they kill us we shall but die." ⁵ So they arose at twilight to go to the camp of the Syrians; but when they came to the edge of the camp of the Syrians, behold, there was no one there. ⁶ For the Lord had made the army of the Syrians hear the sound of chariots, and of horses, the sound of a great army."

2 Kings 7:3-6

4. Write a linguistic commentary on the following unseen passage [15 marks]:

1:1 וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד זָקֵן בָּא בַיָּמִים וַיְכַפְּהוּ בַּבְּגָדִים וְלֹא יָחַם לוֹ: 1:2 וַיֹּאמְרוּ לוֹ
עֲבָדָיו יִבְקֹשׁוּ לְאֹדְנֵי הַמֶּלֶךְ נַעֲרָה בְּתוּלָה וְעַמֻּדָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְתַהֲיִי-לוֹ כְּנֶתֶת
וְשִׁכְבָּהּ בְּחִיקָא "וְחָם לְאֹדְנֵי הַמֶּלֶךְ: 1:3 וַיִּבְקֹשׁוּ נַעֲרָה יָפָה בְּכָל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל
וַיִּמְצְאוּ אֶת-אֲבִישָׁג הַיְנָמִית וַיָּבֵאוּ אֹתָהּ לַמֶּלֶךְ: 1:4 וְהַנַּעֲרָה יָפָה עַד-מְאֹד
וְתַהֲיִי לַמֶּלֶךְ כְּנֶתֶת וְתִשְׁרָתָהּ וְהַמֶּלֶךְ לֹא יָדָע: 1:5 וְאֹדְנִיָּה בֶן-חֲנִיָּה מִתֵּן נָא
לְאֹמֶר אֲנִי אֶמְלֹךְ וַיַּעַשׂ לוֹ דָּרָב וּפְרָשִׁים וְחֹמָיִם אִישׁ רָצִים לִפְנָיו:
1:6 וְלֹא-עָצְבוּ אָבִיו מִיָּמָיו לְאֹמֶר מִדּוּעַ כָּכָה עָשִׂיתָ וְגַם-הוּא טוֹב-תֹּאֲרָר מְאֹד
וְאֵתוּ יִלְדָה אַחֲרָי אֲבִשָׁלוֹם:

5. Translate the following specified passage [10 marks] and comment as requested below [10 marks]

1:11 וַתִּדְרֹךְ נָדָר וַתֹּאמֶר יְהוָה צְבָאוֹת אִם-רָאָה תִּרְאָהּ בָּעֵינֵי אִמָּתִי "וְזָכַרְתִּנִּי
וְלֹא-תִשְׁכַּח אֶת-אִמָּתִי " וְנִתְּתָה לְאִמָּתִי " זָרַע אֲנָשִׁים וְנִתְּתִיו לַיהוָה כָּל-יָמַי
חַיִּי וּמִוְרָה לֹא-יַעֲלֶה עַל-רֹאשׁוֹ: 1:12 וְהָיָה כִּי הִרְבֵּתָהּ לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי יְהוָה
וְעָלִי שֹׁמֵר אֶת-פִּיהָ: 1:13 וְהָיָה הִיא מְדַבֶּרֶת עַל-לִבָּהּ דֶּק שְׁפָתֶיהָ תַּעֲוֹת וְקוֹל
לֹא יִמָּע וַיַּחֲשִׁבָה עָלַי לְשַׁפְּרָהּ: 1:14 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִי עָלַי עַד-מָתִי תִשְׁתַּכְּרִין
הָיָה יָרִי אֶת-יִיגָן מַעֲלִיד: 1:15 וַתַּעַן תָּתָה וַתֹּאמֶר לֹא אֹדְנִי אֲהִי קִשְׁת־רוּחַ
אֲנֹכִי וַיִּזֵּן וְשָׁכַר לֹא שָׁתִיתִי וְאֶשְׁפֹּךְ אֶת-נַפְשִׁי לִפְנֵי יְהוָה: 1:16 אֶל-תִּתֵּן
אֶת-אִמָּתִי לִפְנֵי בַת-בְּלִיעֵל כִּי-מֵרֶב שִׁיחִי וְכַעַי דִּבַּרְתִּי עַד-הַחַיָּה: 1:17 וַיַּעַן
עָלַי וַיֹּאמֶר לְכִי לְשָׁלוֹם וְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יִתֵּן אֶת-שְׁלֹתָךְ אֲשֶׁר שָׁאַלְתָּ מֵעַמּוֹ:
1:18 וַתֹּאמֶר תִּמְצָא שְׁפָחָתִי " חֵן בְּעֵינַי " וְתִלְךְ הָאֵהָ לְדֶרֶךְ " וְתֹאכַל וּפְגִיָּה
לֹא-הִיוּ-לִי עוֹד: 1:19 וַיִּשְׁכְּמוּ בִּבְקָר וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לִפְנֵי יְהוָה וַיֵּשְׁבוּ וַיָּבֵאוּ
אֶל-בֵּיתָם הָרִמָּתָה וַיַּדַּע אֶלְקָנָה אֶת-תָּתָה אֲשֶׁתוֹ וַיִּזְכְּרָהּ יְהוָה: 1:20 וְהָיָה
לְתַקְפוֹת הַיָּמִים וַתֵּהָר תָּתָה וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ שְׁמוּאֵל כִּי מִיְהוָה
שָׁאַלְתִּיו:

1 Samuel 1:11-20

Comment on the last clause of verse 18, and on the explanation of the name Samuel in verse 20.

(TURN OVER)

6. Translate the following specified passage [10 marks] and comment as requested below [10 marks]

1:11 וַתֹּאמֶר נָעֲמִי שְׁבִנָּה בְּנֹתִי לְמָה תִּלְכָּנָה עִמִּי הָעוֹד־לִי בָנִים בְּמַעֲי וְהִיוּ
 לָכֶם לְאִנְשִׁים: 1:12 שְׁבִנָּה בְּנֹתִי לֵכֶן כִּי זָקַנְתִּי מִהְיוֹת לְאִישׁ כִּי אִמְרַתִּי יִשְׁ-לִי
 תִּקְוָה גַם הָיִיתִי הַלֵּילָה לְאִישׁ וְגַם יִלְדֹתִי בָנִים: 1:13 הֲלֹהֶן עַתְשִׁבְרָנָה עַד
 אֲשֶׁר יִגְדְּלוּ הֲלֹהֶן תַּעֲנֶנָּה לְבִלְתִּי הֵיוֹת לְאִישׁ אֶל בְּנֹתִי כִּי־מִרְלִי מֵאֵל מִכֶּם
 כִּי־יֵצְאָה בִּי יַד־יְהוָה: 1:14 וַתִּנָּה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה עוֹד וַתֵּקַע עֲרֶפֶה לַחֲמוֹתַי
 וְרוֹת דָּבָקָה בִּי: 1:15 וַתֹּאמֶר וַתֵּה שְׁבִי יְבִמְתְּךָ אֶל־עַמִּי וְאֶל־אֱלֹהֶיהָ שׁוּבִי
 אַחֲרַי יְבִמְתְּךָ: 1:16 וַתֹּאמֶר רוֹת אֶל־תִּפְגְּעִי־בִי לְעֹזֶבֶד לְשׁוּב מֵאַחֲרַיִךְ כִּי
 אֶל־אֲשֶׁר תִּלְכִּי אֵלַיךְ וּבְאֲשֶׁר תִּלְיְנִי אֵלַיִן עִמָּךְ עִמִּי וְאֱלֹהֶיךָ אֱלֹהֵי: 1:17 בְּאֲשֶׁר
 תַּמּוֹתִי אֲמוֹת וְשֵׁם אֶחָבֶר כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְכֹה יִיזְכֹּר כִּי הַמּוֹת יִפְרִיד בֵּינִי
 וּבֵינֶיךָ: 1:18 וַתֵּרָא כִּי־מִתְאַמֶּצֶת הִיא לִלְכֹת אֶת וַתַּחֲדֹל לְדַבֵּר אֵלֶיהָ:
 1:19 וַתִּלְכָּנָה שְׁתֵּיהֶם עַד־בֹּאֲנָה בֵּית לָחֶם וְהִיא כְּבֹאֲנָה בֵּית לָחֶם וַתֵּהָם
 כָּל־הָעִיר עָלֶיהֶן וַתֹּאמְרָנָה הִנֵּה הֵנָּה נָעֲמִי: 1:20 וַתֹּאמֶר אֵלֶיהֶן אֶל־תִּקְרָאנָה לִי
 נָעֲמִי קְרָאן לִי מָרָא כִּי־הִמָּר שָׂדֵי לִי מָאֵד:

Ruth 1:11-20

Comment on the forms הֲלֹהֶן (verse 13), תַּעֲנֶנָּה (verse 13), מִכֶּם (verse 13), כִּי (verse 17).

SECTION B (Modern Hebrew)

7. From the **adjectives** given below the lines of the following sentences, select the correct form for each space indicated and write it on the extra copy of the paper (when appropriate add the definite article) [15 marks]:

1. אני אוהב לשמוע את קולה _____ ולהביט בעיניה _____
(ערב) (יפה)
 2. לשיטה החדשה יש יתרונות _____, אבל גם חסרונות _____
(רב) (בולט)
 3. יש חשש _____ לחיי הנוסעים בכבישי הארץ עקב התאונות _____
(כבד) (קטלני)
 4. הם יצאו לדרך _____, לכיוון העיר _____ בלילה _____
(ארוך) (סואן) (אפל)
 5. מראה _____ נשקף מראש ההר. התפעלנו במיוחד מהשמים _____
(מקסים) (בהיר)
 6. הרעיונות _____ שלו הפתיעו אותנו.
(מקורי)
 7. קירות _____ מפרידים בין הדירות, וכאשר פותחים את החלונות _____ רעש הרחוב
(דק) (גדול)
- חודר לבית. _____
(ראשי)

(TURN OVER)

8. From the list of **conjunctions** given below the lines in the following sentences, select the most appropriate one for each space indicated and insert it on the extra copy of the paper [15 marks]:

1. המנהיג הנוכחי צנוע _____ המנהיגים הקודמים.
(בשל/ אלא/ לעומת/ בניגוד לכך)
2. הוא הגיע מאוחר לשיעור _____ יצא מן הבית מוקדם.
(על אף/ בכל זאת/ אף על פי ש...)
3. הבדיקות הבטחוניות נערכות _____ שלום הציבור.
(בעקבות/ כעבור/ למען/ באמצעות)
4. _____ לא קיבלנו את תוצאות הבדיקות, לא נוכל להחליט מה יהיה הטיפול.
(אילו/ כל עוד/ לכן/ שכן)
5. בערים הגדולות התרבות רב-גונית. _____ בערים קטנות ובכפרים מרוחקים התרבות הומוגנית.
(בניגוד/ חרף/ אלא/ לעומת זאת)
6. _____ תחקור יותר, כך תעמיק את הבנתך בנושא.
(בתנאי ש-/ כפי ש-/ ככל ש-/ עד ש-)
7. לא הייתי דוחה את הטיול _____ חלתה אמי.
(אילו/ לולא/ ולא/ על אף)
8. _____ אפשר להתגבר על בעיית המיים בישראל, אך הדבר כרוך בכסף רב.
(אף על פי ש-/ יתר על כן/ כי/ אמנם)
9. אין חשש לחיסול הגולה על-ידי התבוללות _____ יש עלייה בנישואי התערובת.
(בשל/ אף כי/ משום ש-/ ככל ש-)
10. _____ אתם נאבקתם להשגת מטרותיכם, כך גם אנו ניאבק.
(אף ש-/ כשם ש-/ כל עוד/ בזמן ש-)
11. _____ הם מבינים את מצבם החמור, אך הם לא פועלים לשיפורו.
(כיון ש-/ באמת/ לאור/ לכאורה)
12. השופטים החליטו לזכות את הנאשם _____ הספק.
(לעומת/ למען/ מחמת/ שכן)
13. _____ לא הקשבתי להרצאה _____ חשיבות הנושא.
(ככל ש-/ כל עוד/ על אף/ אילולא)
14. _____ השיחה עימו הבנתי שחילוקי הדעות בינינו רבים וגדולים.
(בעוד/ בשל כך/ במהלך/ לכאורה)
15. _____ בן-יהודה הצליח להחיות את השפה העברית _____ הקשיים
(משום ש-/ אף על פי/ בכל זאת/ למרות)

שעמדו בדרכו.

9. Write a **summary** in **Hebrew** of the following passage. The summary should not exceed 120 words [15 marks]:

העלייה הראשונה 1882 – 1904

אחרי הפרעות (פוגרומים) של שנת 1881 ברוסיה קמה קבוצת סטודנטים וצעירים אידיאליסטיים והחליטה לעלות לארץ-ישראל. שם הקבוצה היה ביל"ו (בית יעקב לכו ונלכה), והביל"ויים היו חלוצי העלייה הראשונה.

מטרת הביל"ויים היתה: להיות חלוצים, מורים ומדריכים ליהודים שיבואו לארץ כדי לבנות בה את היישוב החדש, יישוב שיהיה היסוד למדינה יהודית אשר קום תקום.

תנאי החיים בארץ היו אז קשים מאוד, ומקבוצת הביל"ויים שהיו בה נשארו רק כמה עשרות חברים. אנשי ביל"ו עבדו בעבודות חקלאיות שונות והקימו את המושבה גדרה (1884), אך המושבה הראשונה – "אם המושבות" – היתה פתח-תקווה. מושבה זו קמה ב-1878 על-ידי קבוצת יהודים מ"היישוב הישן". הם לא רצו לחיות מכספי "החלוקה". הם רצו להקים כפר עברי ולהתפרנס בכבוד מעבודת האדמה.

עד סוף המאה ה-19 קמו עוד מושבות עבריות בארץ ישראל, כגון: ראשון לציון, ראש-פינה, זכרון-יעקב ורחובות. את המושבות הקימו עולים שבאו מרוסיה, מרומניה ומארצות אחרות.

המושבות הראשונות בארץ סבלו מאוד, כי המתישבים לא ידעו איך לעבוד את האדמה. הם סבלו גם מהאקלים הקשה וגם מהיחס של השלטון התורכי ושל השכנים הערבים.

לעזרת המושבות הראשונות בא הפילנטרופ הברון אדמונד רוטשילד ("הנדיב הידוע"). הוא עזר למתיישבים בכסף ובהדרכה חקלאית: שלח אגרונומים כדי להדריך את עובדי האדמה החדשים והקים שני יקבי-יין גדולים, בראשון לציון ובזכרון יעקב.

בעליה הראשונה (1882-1904) באו לארץ כ-25,000 עולים. רוב העולים באו ממזרח אירופה: מרוסיה ומרומניה, מפולין ומליטא, מתימן, מצפון אפריקה ומארצות המזרח.

בין ראשוני העולים בעלייה הראשונה היה אליעזר בן-יהודה. הוא עלה מרוסיה בשנת 1881 והתיישב בירושלים. אליעזר בן-יהודה היה הראשון שהתחיל לדבר עברית חיה, ובכך היה לחלוץ הדיבור העברי בארץ-ישראל. בנו, איתמר, היה הילד הראשון שעברית היתה שפת האם שלו. בן-יהודה חידש מילים רבות בעברית, הוציא לאור עיתון עברי והקדיש שנים רבות לכתיבת המילון הגדול של העברית הישנה והחדשה. בן-יהודה היה גם מורה בבית-ספר. הוא לימד "עברית בעברית" ובהשפעתו התחילו לאט-לאט ללמד את כל המקצועות בעברית.

בהקדמה למילון שלו כתב בן-יהודה כי היהודים יוכלו להיות "עם חי באמת" לא רק אם ישובו לארץ-האבות אלא גם לשפת האבות.

עשרים ושש שנים אחרי מותו של בן-יהודה קמה מדינת ישראל, והעברית היתה לשפת המדינה. חלומו של בן-יהודה קם והיה.

העלייה הראשונה היתה היסוד ליישוב היהודי החדש בארץ-ישראל. בתקופת עלייה זו קמו 23 מושבות עבריות ורבים מן העולים עסקו בחקלאות. תמיכתו של הברון רוטשילד היתה חשובה לקיום היישוב.

בסוף תקופת העלייה הראשונה היו ביישוב כ-50.000 יהודים.

Israel from Settlement to a State, Jerusalem, 1982 (pp. 7-8)

(TURN OVER)

10. Translate the first stanza of the following poem and write a critical analysis of it with special reference to the main metaphor and its function [15 marks].

הַכְּנָעָה

הוא גוסס, הוא גוע, המרד
הגאה, העליז, האדם.
הכנעה – אלמנה חזרת
אל ביתי מתקרבת דם.

תפתח הדוקות שנים,
תרפה אגרופי הקמוצים,
ואפר תחפן מלא כפים
לכסות שארית רמצי.

♀

תתכנס לפנה נדחת
מחשה ומרכנת ראש.
ואדע נכונה: האורחת
את ביתי לא תטש, לא תטש.

'Hakhna'ah' by Rachel Bluwstein, *Shirat Rachel* (Hotzat Sfarim Ariel, Jerusalem, 2001), p. 29

11. Translate the second stanza of the following poem and write a critical analysis of it with special reference to its positioning in the collection *Kochavim Ba-utz* [15 marks].

עוד חוזר הנגון שנגחתי לשוא
והדרך עודנה נפקחת לארץ
וענן בשמי ואילן בגשמי
מצפים עוד לך, עובר-ארח.

והרוח תקום ובטיסת נדידות
יעברו הבתרים מעליך
וכבשה ואילת תהיינה עדות
שלטפת אותן והוספת לקת – –

– – שדיך ריקות ועירך רחוקה
ולא פעם סגדת אפים
לחרשה ירקת ואשה בצחוקה
וצמרת גשומת עפעפים.

'Od ; ozer Ha-Nigun' by Nathan Alterman, *Shirim Mi-Shekvar* (Hotzat Hakibbutz Hameuchad, Tel Aviv, 1972), p. 7

END OF PAPER